

§ 100 Besvarande av remiss avseende SOU 2024:13 "En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer"

(IAN-2024-00119)

Beslut

Individ- och arbetsmarknadsnämnden beslutar

att godkänna förvaltningens remissvar och anta det som sitt eget, samt

att sända remissvaret till Justitiedepartementet.

Ärendet

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet "En effektivare kontaktförbudslagstiftning" och Sundsvalls kommun är en av remissinstanserna som erbjuds inkomma med remissvar avseende förslaget om underrättelse till socialnämnden.

Kommunstyrelsekontoret har överlämnat besvarandet av remissen till Individ- och arbetsmarknadsnämnden som därigenom svarar för kommunens räkning. Remissvar ska vara Justitiedepartementet till handa senast 2024-06-26.

Bakgrund

Regeringen beslutade i juli 2022 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utvärdera tillämpningen av lagen om kontaktförbud och ta ställning till om lagen är modernt och ändamålsenligt utformad samt om möjligheterna till att meddela kontaktförbud bör utvidgas. Under utredningens gång har även vissa tilläggsuppdrag tillkommit. I februari i år lämnade utredningen över betänkandet och avslutade sitt uppdrag.

Utredningen har lagt fram ett antal förslag till ändringar som bland annat handlar om utökade möjligheter att utfärda kontaktförbud, förbättrad teknisk utrustning för elektronisk övervakning och effektivare handläggning. Ett förslag i beredningen rör underrättelseskyldighet till socialnämnden och remissen från Justitiedepartementet har översänts till kommunerna specifikt för inhämtande av synpunkter gällande detta förslag.

Förvaltningens överväganden

I betänkandet framförs förslaget att socialnämnden alltid ska underrättas när ett beslut om kontaktförbud meddelas. Det övergripande syftet med förslaget är att förstärka förutsättningarna för socialtjänsten att vidta åtgärder som kompletterar det skydd ett kontaktförbud innebär för skyddspersonen. Men man ser även att det kan öka socialtjänstens möjligheter att erbjuda insatser för att förbudspersonen ska få stöd för att upphöra med det oönskade beteendet.

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till dessa förslag och tror att det kan vara till hjälp för personer som utsatts för våld, hot eller andra övergrepp att våga be om hjälp. Det kan även underlätta för utövare av våld att våga be om hjälp om man blir kontaktad i stället för att själv behöva söka hjälp.

Överläggning

Annika Backström informerar om ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse med bilaga, 2024-04-18.

	Tjänsteskrivelse	1(3)
	Datum	Dnr
	2024-04-18	IAN-2024-00119-3
Annika Backström		
IAF Stab		

Besvarande av remiss avseende SOU 2024:13 En effektivare kontaktförbudslagstiftning

Förslag till beslut

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår individ- och arbetsmarknadsnämnden besluta

att godkänna förvaltningens remissvar och anta det som sitt eget, samt

att avge remissvaret till Justitiedepartementet

Ärendet

Justitiedepartementet har remitterat betänkandet ”En effektivare kontaktförbudslagstiftning” och Sundsvalls kommun är en av remissinstanserna som erbjuds inkomma med remissvar avseende förslaget om underrättelse till socialnämnden. Kommunstyrelsekontoret har överlämnat besvarandet av remissen till Individ- och arbetsmarknadsnämnden som därigenom svarar för kommunens räkning. Remissvar ska vara Justitiedepartementet till handa senast 2024-06-26.

Bakgrund

Regeringen beslutade i juli 2022 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utvärdera tillämpningen av lagen om kontaktförbud och ta ställning till om lagen är modernt och ändamålsenligt utformad samt om möjligheterna till att meddela kontaktförbud bör utvidgas. Under utredningens gång har även vissa tilläggsuppdrag tillkommit. I februari i år lämnade utredningen över betänkandet och avslutade sitt uppdrag.

Utredningen har lagt fram ett antal förslag till ändringar som bland annat handlar om utökade möjligheter att utfärda kontaktförbud, förbättrad teknisk utrustning för elektronisk övervakning och effektivare handläggning. Ett förslag i beredningen rör underrättelseskyldighet till socialnämnden och remissen från Justitiedepartementet har översänts till kommunerna specifikt för inhämtande av synpunkter gällande detta förslag.

Ärendets tidigare handläggning

Ärendet har inte handlagts tidigare.

Förvaltningens överväganden

I betänkandet framförs förslaget att socialnämnden alltid ska underrättas när ett beslut om kontaktförbud meddelas. Det övergripande syftet med förslaget är att förstärka förutsättningarna för socialtjänsten att vidta åtgärder som kompletterar det skydd ett kontaktförbud innebär för skyddspersonen. Men man ser även att det kan öka socialtjänstens möjligheter att erbjuda insatser för att förbudspersonen ska få stöd för att upphöra med det oönskade beteendet.

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till dessa förslag och tror att det kan vara till hjälp för personer som utsatts för våld, hot eller andra övergrepp att våga be om hjälp. Det kan även underlätta för utövare av våld att våga be om hjälp om man blir kontaktad i stället för att själv behöva söka hjälp.

Styrdokument och juridik

Det finns inget juridiskt hinder som vi kan se som talar emot det förslag som presenterats av utredningen. I betänkandet framställs det dock som att socialtjänsten är skyldig att inleda en utredning enligt 11 kap 1 § SoL när en sådan underrättelse inkommit som föreslås. Det behöver tydliggöras att det bara är delvis riktigt. En sådan utredning ska inledas om det som inkommit *kan föranleda någon åtgärd av nämnden*, men om det berör en vuxen person måste nämnden först efterfråga om personen i fråga faktiskt önskar någon form av stöd innan vi inleder en utredning. Om personen inte vill ta emot stöd kan underrättelsen inte föranleda någon åtgärd av nämnden och utredning ska därmed inte inledas.

Ekonomisk hållbarhet

Den föreslagna underrättelseskyldigheten kan leda till en viss ökning av ärenden för förvaltningen. Samtidigt ser vi att antalet ärenden som rör våld i nära relationer ökar redan idag och vår uppfattning är att den ökning som förslaget kan medföra gör en marginell skillnad i detta. Sannolikt kommer socialtjänstverksamhet som riktar sig till våldsutsatta att behöva förstärkas inom en överskådlig framtid, inte minst när det gäller vilka insatser som kan eller bör erbjudas.

Social hållbarhet

Förvaltningens uppfattning om förslaget är att fler personer som utsatts för hot och våld kan komma att få stöd i sin situation. Vi har redan idag ett gott samarbete med polisen och det finns inget som hindrar att de på ett tidigt stadium hänvisar personer i behov av socialtjänstens insatser till oss, men med en underrättelseskyldighet tror vi att vi kan nå ut till fler. Det kan uppfattas som svårt och lite skrämmande att ta kontakt med socialtjänsten, men om vi i stället kan arbeta uppsökande utifrån inkomna underrättelser

ökar möjligheten för att erbjudanden om relevanta stödinsatser når fram och tas emot.

Beslutet skickas till

Regeringskansliet, Justitiedepartementet.

Förslag till uppföljning

Ingen uppföljning föreslås.

Denise Wallén
Förvaltningsdirektör

Annika Backström
Stabschef

Remissvar från Sundsvalls kommun gällande SOU 2024:13 – En effektivare kontaktförbudslagstiftning

Individ- och arbetsmarknadsnämnden har fått i uppdrag att svara på remissen för Sundsvalls kommuns räkning.

8.6.2 Underrättelseskyldighet till socialnämnden ska utvidgas

Utredningen föreslår att socialnämnden alltid ska underrättas när ett beslut om kontaktförbud meddelas.

Sundsvalls kommun ställer sig positiv till detta förslag. Vår uppfattning är att det kan leda till att fler personer får stödinsatser som kompletterar skyddet som ett kontaktförbud är avsett att ge. Redan idag förmedlar polismyndigheten ofta kontakt med socialtjänsten för personer som är i behov av stödinsatser, även innan ett kontaktförbud beslutats, men vi tror att ännu fler kommer att nås med den föreslagna underrättelseskyldigheten. Förhoppningen är även att fler vågar ta emot stöd när de blir kontaktade av socialtjänsten i stället för att de själva måste söka kontakt. Vi tror att det idag kan finnas personer som inte vågar eller orkar ta kontakt för att söka stöd.

Det är dock relevant att i sammanhanget poängtera att även om socialtjänsten enligt 11 kap 1 § SoL utan dröjsmål ska inleda utredning av vad som kommit till nämndens kännedom *och som kan föranleda någon åtgärd* av nämnden så innebär inte detta någon absolut skyldighet för nämnden att inleda en utredning i alla ärenden. När ärendet avser en vuxen person som inte önskar nämndens stöd har man heller inte rätt att mot dennes vilja inleda en utredning, utom i mycket särskilda fall. Det man genom underrättelseskyldigheten åstadkommer är att socialnämnden får kännedom om att det finns personer som kan behöva stöd vilket innebär att man kontaktar dessa för att se om det finns ett önskemål om stöd från socialtjänstens verksamhet i någon form. Genom detta förfarande ökar

möjligheterna för skyddspersonerna att få tillgång till stödinsatser som kompletterar kontaktförbudet.

Den föreslagna underrättelseskyldigheten kan leda till en viss ökning av ärenden för socialnämnden. Samtidigt ökar antalet ärenden som avser våld i nära relation redan idag för varje år varför vi inte bedömer att det nya förslaget kommer att ha mer än en marginell påverkan.

Vi ställer oss också positiva till förslaget att underrättelse även ska ske till socialnämnden i de fall parterna har gemensamma barn under 18 år eller om barn under 18 år har umgänge med någon av dem och om barnet bor på en annan ort till aktuell socialnämnd på den orten.